

จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู อย่างไร

นำเสนอเมื่อ : 14 ก.พ. 2556

ตามที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุมห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาต และควบคุมเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาปฐมวัย (อนุบาล) ชั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษามัธยมศึกษา) และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา (ปวช, ปวส.) เท่านั้น แล้วการจะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จะต้องมีความสอดคล้องอย่างไร

คุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด คือ 1) อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ 2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง 3) ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการคุรุสภากำหนด 4) ต้องไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี 5) ต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ และ 6) ต้องไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่ คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ผู้ที่สามารถจะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูทางหลักและเป็นช่องทางตามมาตรฐานที่เหมาะสมที่สุด คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาหลักสูตร 5 ปี จากสถาบันอุดมศึกษาที่คุรุสภาให้การรับรองปริญญาทางการศึกษานั้น ไม่ว่าจะสาขาหรือวิชาเอกใดก็ตามที่คุรุสภาให้การรับรองแล้ว สามารถมาขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ เพราะคุรุสภาประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนดไว้ ซึ่งหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาที่คุรุสภาให้การรับรองจะต้องรวมประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาไว้ อย่างน้อย 1 ปี (1 ปีการศึกษา) ซึ่งเป็น คุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ตามหลักสูตร จะต้องเรียน 5 ปี ซึ่งต่างจากปริญญาตรีอื่น ที่เรียน 4 ปี

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่นๆ เก่งเป็นที่ยอมรับด้วย เช่น แพทย์ ทุนายความ วิศวกร สถาปนิก พยาบาล แล้วยอยากเป็นครูบาง คุรุสภาก็อดใจไม่ไหวมาเป็นครู คงต้องตอบว่าไม่ใช่ แต่หลักการสำคัญ คือ ทาอย่างไรให้คนคนนั้นมีคุณสมบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู คือ มีความรู้วิชาชีพครูและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันของการเข้าสู่วิชาชีพครู แม้วาวิธีการเข้าสู่วิชาชีพครูอาจจะแตกต่างกันไป ดังนี้

แนวทางที่ 1 การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่คุรุสภารับรอง ซึ่งเดิมกำหนดให้เป็นแนวทางหลักแนวทางหนึ่งสำหรับผู้ที่จบสาขาวิชาอื่นมาแล้วต้องการเป็นครู สามารถศึกษาต่อยอดตามหลักสูตรดังกล่าว โดยจะศึกษาเฉพาะวิชาชีพครูตามมาตรฐานและปฏิบัติการสอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ปัจจุบัน

คุรุสภาให้การรับรองเฉพาะของสถาบันที่เปิดสอนให้กับครูของ
หน่วยงานต้นสังกัดที่มีผู้ประกอบวิชาชีพครูที่ยังไม่มีคุณวุฒิปริญญาทางการศึกษา

แนวทางที่ 2 การขอรับรองความรู้วิชาชีพครูตามมาตรฐานวิชาชีพ คุรุสภากำหนดให้มี 3 วิธี คือ
การเทียบโอน (คือ การนำเอาความรู้ตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
โดยดูจากคำอธิบายรายวิชามาเทียบกับสาระความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครู) การทดสอบ (คือ
การสอบความรู้วิชาชีพครูตามมาตรฐาน โดยใช้แบบทดสอบที่คุรุสภากำหนด) และการฝึกอบรม (คือ
การจัดอบรมเนื้อหาวิชาชีพครู 9 มาตรฐาน)

ซึ่งสามารถใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกันให้ผ่านการรับรองความรู้ ผู้ผ่านการรับรองความรู้ครบ 9
มาตรฐานแล้ว สามารถขอรับใบอนุญาตปฏิบัติการสอน

เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงคุณสมบัติของผู้ถือว่ามีมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูแต่ยังขาดประสบการณ์การปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษาปฐมวัย ชั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

คุรุสภาให้มีสิทธิในการเป็นครูโดยอยู่ในความควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษาได้

เมื่อประกอบวิชาชีพครูต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านการประเมินของสถานศึกษาแล้ว

สามารถนำแบบประเมินพร้อมใบอนุญาตปฏิบัติการสอน มาขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ ปัจจุบัน
คุรุสภายกเลิกการฝึกอบรมแล้ว คงเหลือแต่การเทียบโอน และการทดสอบ

แนวทางที่ 3 การขอรับรองคุณวุฒิ ตามที่กฎหมายมาตรา 44

กำหนดว่าเป็นคุณวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง

คุรุสภาจึงกำหนดให้ผู้ต้องการประกอบวิชาชีพครูสามารถขอรับรองคุณวุฒิได้ตามประกาศหลักเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด
โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคุณวุฒิที่เป็นความต้องการของผู้ใช้ โดยให้หน่วยงานผู้ใช้ระบุเหตุผลความจำเป็น
พร้อมกับผู้ยื่นต้องมีประสบการณ์ที่เป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพครูด้วย

ตามแนวทางที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่ามีหลายช่องทางที่ผู้มีคุณวุฒิอื่นสามารถเข้าสู่วิชาชีพครูได้
แต่จะเป็นคนละเรื่องกับการเข้าสู่ ตำแหน่งครูหรือการสอบบรรจุเป็นข้าราชการครู
คุรุสภานุญาตให้ประกอบวิชาชีพครูได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในแต่ละช่องทาง
แต่การเข้าสู่ตำแหน่งเป็นเรื่องของหน่วยงานผู้ใช้หรือหน่วยงานต้นสังกัด เช่น
ในการสอบบรรจุหน่วยงานต้นสังกัดให้ใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพครู หรือใบอนุญาตปฏิบัติการสอน
เป็นหลักฐานในการสมัครสอบ ผู้ที่จะสมัครสอบก็ต้องมีหลักฐานตามเงื่อนไขของหน่วยงาน
โดยคุรุสภามีได้ปิดกั้นผู้มีความรู้ ความสามารถเข้าสู่วิชาชีพครู แต่ในทางตรงกันข้าม
เราหาวิธีการให้เข้าสู่วิชาชีพครูได้ภายใต้ หลักการการมีมาตรฐานวิชาชีพ

สำหรับอีกแนวทางหนึ่งของผู้ที่ยังไม่มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแต่สถานศึกษามีความจำเป็น
ต้องรับเขาสอน สถานศึกษาจะต้องทำหนังสือขออนุญาตจากคุรุสภา โดยแจ้งเหตุผล
ความจำเป็นประกอบการพิจารณาอนุญาต คุรุสภาจะพิจารณาตามเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม ในเรื่องคุณวุฒิ
วิชาที่รับผิดชอบสอน และจะสอนได้เฉพาะในสถานศึกษาที่เป็นผู้ขออนุญาตให้เท่านั้น โดยอนุญาตให้เป็นเวลา 2 ปี
เพื่อไปพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้
แต่สถานศึกษาก็จะต้องช่วยกันพิจารณาขอเท่าที่จำเป็น เพราะยังมีผู้ที่ได้รับ
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแล้วแต่ยังไม่ได้เป็นครูอยู่เป็น จำนวนมาก
จึงขอความร่วมมือให้พิจารณารับครูจากผู้ที่มิใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากคุรุสภาแล้ว

คุรุสภา :สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา Call Center : 0-2304-9899

www.ksp.or.th